BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-3647-7/21
Mostar, 03.02.2022. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, filijala Mostar rješavajući žalbu bez broja od 23.12.2021. godine ponuđača Elcom d.o.o. Tuzla, zastupanog po punomoćniku Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle, izjavljenu na Tendersku dokumentaciju, u postupku javne nabavke – Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice Hidroelektrane na Neretvi Jablanica, ugovornog organa JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Hidroelektrane na Neretvi Jablanica, na osnovu člana 93. stav (7), člana 104. i člana 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj 39/14) na sjednici ad hoc vijeća IVa održanoj 03.02.2022. godine donio je

R J E Š E N J E

1.Usvaja se žalba i poništava se Tenderska dokumentacija zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj 1409-1-2-168-3-122/21 od 07.12.2021. godine

2.Usvaja se zahtjev žalitelja za naknadu troškova sastava žalbe, izjavljene po punomoćniku/advokatu Miroljubu Radomiroviću iz Tuzle, u iznosu od 240,00 KM.

3.Obavezuje se ugovorni organ JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Hidroelektrane na Neretvi Jablanica da žalitelju Elcom d.o.o. Tuzla zastupanom po punomoćniku Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle, isplati troškove postupka koji se sastoje od troškova za sastav žalbe u iznosu od 240,00 KM, u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja.

4.Povrat naknade za pokretanje žalbenog postupka izvršit će se posebnim rješenjem ovog organa.

O B R A Z L O Ž E N J E

Ugovorni organ JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Hidroelektrane na Neretvi Jablanica (u daljnjem tekstu: ugovorni organ) je pokrenuo Otvoreni postupak javne nabavke – Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice Hidroelektrane na Neretvi Jablanica, za koji je Obavještenje o nabavci broj 1409-1-2-168-3-122/21 objavljeno je na Portalu

javnih nabavki dana 07.10.2021. godine. Nakon objave tenderske dokumentacije, potencijalni ponuđač Elcom d.o.o. Tuzla, zastupan po punomoćniku Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle (u daljnjem tekstu: žalitelj) izjavio je žalbu 23.12.2021. godine. Ugovorni organ je u skladu s članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama proslijedio žalbu ovom organu, kod koga je zaprimljena dana 30.12.2021. godine, a uplata naknade za pokretanje žalbenog postupka izvršena je dana 11.01.2022. godine

Žalitelj u žalbi navodi:

Na osnovu odredbi člana 99. stav (1) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj:39/14) ponuđač „ELCOM" d.o.o. Tuzla, zastupan po punomoćniku Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle, a nakon preuzimanja tenderske dokumentacije dana 14.12.2021 u postupku nabavke Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice »Hidroelektrane na Neretvi« Jablanica objavljene na portalu e-Nabavke od dana 07.12.2021, blagovremeno, u roku od 10 dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije; u skladu sa članovima 99, 100, 101 Zakona o javnim nabavkama BiH i članovima 93 i 218 Zakona o upravnom postupku, izjavljuje žalbu na tendersku dokumentaciju broj: 10202-151/21 zbog sljedećih razloga:

• bitne povrede odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH, Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, i druge relevantne pozitivno pravne regulative detaljno elaborirane u nastavku žalbe.

ŽALBENI NAVOD 1.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„Vrsta ugovora o javnoj nabavci: Usluge

Da li je predviđena namjera provođenja E-aukcije: DA"

U Pravilniku o uslovima i načinu korištenja e-aukcije („SG BiH", broj: 66/16) definisano je:

„Član 1. (Predmet i definicija)

(1) Ovim pravilnikom se uređuju uslovi i način korištenja e-aukcije.."

U članu 2. stav (3) istog pravilnika navedeno je:

„(3) E-aukcija nije moguća ukoliko su predmet nabavke ugovori o uslugama i ugovori o radovima čiji je predmet intelektualni rad, kao što je projektovanie radova, jer se takve ponude ne mogu rangirati primjenom metoda automatskog elektronskog ocjenjivanja."

Navedena odredba Pravilnika upućuje da za predmet nabavke intelektualni rad tj. usluge nije moguće provođenje e-aukcije.

Potrebno je izmijeniti tendersku dokumentaciji na način da nije predviđeno provođenje e-aukcije za predmet nabavke usluga.

ŽALBENI NAVOD 2.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„2.3. Količina predmeta nabavke

Količina predmetnih usluga za nabavku je jasno određena i iskazana u «Obrascu za cijenu ponude». Na «Obrascu za cijenu ponude» definisane su okvirne količine predmeta nabavke koje se određuju samo u slučaju okvirnog sporazuma, kada ugovorni organ, zbog prirode predmeta nabavke ili drugih objektivnih okolnosti, ne može unaprijed odrediti tačnu količinu. Ugovorni organ se ne obavezuje na nabavku utvrđenih okvirnih količina u cijelosti. Stvarna realizacija zavisi od potreba ugovornog organa i raspoloživih finansijskih sredstava, ali ne može preći utvrđene okvirne količine. Stvarna nabavljena količina na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma može biti jednaka ili manja od predviđene okvirne količine."

Količina predmeta nabavke u bilo kojoj vrsti predmeta nabavke, uključujući postupke koji se provode putem okvirnog sporazuma ne mogu zavisiti od „raspoloživih finansijskih sredstava". Finansijska sredstva moraju biti obezbijeđena prije pokretanja postupka nabavke.

U članu 18 Zakona o javnim nabavkama navedeno je:

„Član 18. (Odluka o pokretanju postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku koje obavezno sadrži:

a) zakonski osnov za provođenje postupka javne nabavke;

b) predmet javne nabavke;

c) procijenjenu vrijednost javne nabavke;

d) podatke o izvoru - načinu finansirania;

e) vrstu postupka javne nabavke.

(2) U slučaju izuzeća od primjene iz člana 10. ovog zakona ili za dodjelu ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B, ugovorni organ dužan je donijeti odluku koja, osim zakonske osnove za izuzeće od primjene ovog zakona, sadrži osnovne elemente iz stava (1) tač. b), c) i d) ovog člana."

Objava nabavke bez obezbjeđivanja sredstava za finansiranje predstavlja grubo kršenje Zakona o javnim nabavkama.

U članu 17. Zakona o javnim nabavkama navedeno je:

„Član 17. (Uslovi za početak postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ može započeti postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki ili kada ugovorni organ donese posebnu odluku o pokretanju postupka javne nabavke.

(2) Ugovorni organ mora objaviti plan nabavki čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđenih u članu 14. stav (1) ovog zakona na svojoj internetskoj stranici, i to najkasnije u roku od 60 dana od dana usvajanja budžeta, odnosno finansijskog plana.

(3) Ako se ugovor dodjeljuje na period duži od jedne godine, obaveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje budžeta ili finansijskog plana za svaku godinu posebno."

U članu 103 stav (1) pod b) Zakona o javnim nabavkama navedeno je:

„Član 103.

(Bitne povrede zakona)

(1) U postupcima javne nabavke apsolutno bitne povrede zakona su one povrede o kojima URŽ vodi računa po službenoj dužnosti, i koje mogu dovesti do poništenja postupka u potpunosti ili djelimično, i to:

b) provođenje postupka javne nabavke bez donošenja odluke o početku postupka javne nabavke, sa sadržajem određenim članom 18. ovog zakona:"

Preduslov za pokretanje postupka je da su finansijska sredstva obezbijeđena.

U Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda objavljenom od strane Agencije za javne nabavke u članu 4 pod tačkom (7) navedeno je:

„(7) Ako je odredio okvirnu količinu predmeta nabavke ili predviđenu količinu predmeta nabavke, ugovorni organ mora u tenderskoj dokumentaciji naznačiti da ukupna plaćanja bez poreza na dodatnu vrijednost na osnovu svih ugovora sklopljenih na osnovu tog okvirnog sporazuma ne smiju prelaziti procijenjenu vrijednost nabavke."

Okvirni sporazum predviđa okvirne količine ali sredstva za izvršenje okvirnog sporazuma u vrijednosti procijenjene vrijednosti nabavke moraju biti obezbijeđena.

ŽALBENI NAVOD 3.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„2.6. Rok za pružanje usluga

Usluge će se vršiti tokom trajanja okvirnog sporazuma nakon potpisivanja pojedinačnih ugovora u skladu sa potrebama ugovornog organa u količinama koje će se odrediti prilikom svakog zaključenja pojedinačnog ugovora. Usluge će se vršiti po zahtjevu Naručioca, na osnovu zaključenog ugovora i ispostavljanja Narudžbenice.

Rok za pružanje predmetnih usluga je 15 (petnaest) dana od datuma stupanja ugovora na snagu. Napomena! Ponuđač je dužan započeti sa pružanjem usluga najkasnije 72 (sedamdesetdva) sata za usluge koje se pružaju na licu mjesta - pogon HE Grabovica ili najkasnije 48 (četrdesetosam) sati za usluge koje se pružaju iz prostorija ponuđača putem daljinskog održavanja sistema upravljanja, od datuma stupanja ugovora na snagu.

Obaveza ponuđača je da se izjasni o roku izvršenja pojedinačnih usluga."

Predmet nabavke prema obrascu za cijenu ponude je:

Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica	Količina	Jedinica mjere
1.Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica na licu mjesta - pogon HE Grabovica	40	sat
2.Daljinsko održavanje sistema upravljanja HE Grabovica	150	sat

Naprijed postavljeni uslov za rok izvršenja usluge ne omogućava najefikasiji utrošak sredstava i vodi ka neefikasnom rješavanju problema koji se mogu dogoditi. Naime navedenim se potiču ponuđači/izvršioci da odugovlače otklanjanje nedostataka, pa bi tako izršilac mogao odmah nakon prvog poziva ostati 15 dana u pogonu i riješiti problem 15-ti dan što bi bilo jednako 12h radnih satu pomnoženo sa 15 dana = 180 sati što je odmah iskorišten okvirni sporazum u potpunosti. Apsurdnost navedenog zahtjeva tenderske dokumentacije se može predstaviti primjerom hirurga koji će biti više plaćen ako operacija što duže traje.

Za ovaj predmet nabavke nije logičan zahtjev na način kako je postavljen u tenderskoj dokumentaciji. Stoga, obračun utroška ne može biti prema satnici nego prema ozbiljnosti intervencije, gdje se pojedine intervencije mogu rangirati kao više ili manje složene.

Također potrebno je preispitati zahtjev tendera, da li se radi o interventnim održavanjima ili redovnim održavanjima.

U skladu sa naprijed navedenim potrebno je izmijeniti tenderski zahtjev na način koji će obezbijediti najefikasniji utrošak javnih sredstava.

ŽALBENI NAVOD 4.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„2.7. Garantni rok za izvršene usluge

Garantni rok za pružene usluge je minimalno 12 (dvanaest) mjeseci računajući od datuma završetka usluge."

Nije jasno šta je definicija garantnog za usluge?! Kako izgleda taj zahtjev za ispravkom u garantom periodu? Naime sama priroda usluga je takva da kao rezultat ne daje opipljivu materiju. Radovi rezultiraju opipljivom materijom ali usluge ne. Nije moguće dati garantni period za usluge jer sama po sebi usluga ne može imati garantni period. Ako je nešto izvršeno kao usluga to mora odmah raditi i funkcionisati i ne može se kasnije reći da to što je izvršeno ne radi. U konkretnom slučaju radi se o uslugama na sistemu upravljanja gdje u konačnici i sam ugovorni organ ima direktan pristup izmjenama u softweru pa ako je usluga izvršena, zapisnik potpisan i softver radi, ne može se desiti da kasnije ne radi. Kasniji kvar može biti zbog opreme, zbog intervencija samog ugovornog organa na softveru i si. i taj kvar zahtijeva ponovnu intervenciju, ponovnu uslugu i to ne može biti u garantnom periodu.

ŽALBENI NAVOD 5.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„3.4. Tehnička i profesionalna sposobnost

3.4.1. Definisani uslovi vezano za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti, u skladu sa članom 48. i 50., Zakona, ponuđači trebaju ispuniti slijedeće minimalne uslove:

a) u skladu sa članom 50. pod a) ZJN, uspješno iskustvo u realizaciji najmanje 1 (jednog) ugovora, čiji je karakter i kompleksnost sličan onom u vezi s predmetnom nabavkom (u daljem tekstu "sličan ugovor") u prethodne 3 (tri) godine u vrijednosti većoj od 9.000,00 KM bez PDV-a.

Napomena! Realizacija sličnog ugovora iz prethodnog stava podrazumijeva realizaciju slijedećih usluga koji definišu karakter i kompleksnost takvog ugovora:

- Održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW."

Na postavljeno pitanje ponuđača na portalu javnih nabavki od 14.12,2021:

„Poštovani,

u vezi sa zahtjevom tačke 3.4.1. da li su prihvatljivi ugovori koji se odnose na implementaciju ili održavanje sistema upravljanja ili sistema regulacije termo agregata snage veće od 10 MW?"

Ugovorni organ je objavio odgovor 15.12.2021:

„Poštovani,

tenderskom dokumentacijom traženo je sljedeće:

Realizacija sličnog ugovora podrazumijeva realizaciju sljedećih usluga koji definišu kakakter i kompleksnost takvog ugovora:

- Održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW.

Sve i da želimo prihvatiti referencu za termo agregat u ovom trenutku to ne možemo, jer je tenderskom dokumentacijom propisano za hidro agregat snage veće od 10 MW.

Stoga, neprihvatljiva je referenca koja se odnosi na održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije termo agregata.

Svako dobro."

Ugovorni organ je odgovorom potvrdio da bi predložena referenca ponuđača mogla biti prihvatljiva, ali kako navodi „Sve i da želimo prihvatiti referencu za termo agregat u ovom trenutku to ne možemo, jer je tenderskom dokumentacijom propisano za hidro agregat snage veće od 10 MW" a što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Ugovorni organ je dužan preispitati uslove tenderske dokumentacije i ukoliko je pitanje ponuđača ispravno izvršiti izmjene tenderske dokumentacije u tom pogledu.

Predmet nabavke su usluge koje se odnose na Sistem upravljanja proizvođača SIEMENS, a što je potvrđeno u tehničkom opisu:

Naziv usluga Tehničke karakteristike

Održavanje sistema upravljanja na licu mjesta

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije hidro agergata i pomoćnih pogona (0,4 kV postrojenja, preljevnih organa, drenažnih bunara).

Svi pogoni implementirani su pomoću SIEMENS SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i S7-1200 pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI.

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije predstavlja izvođenje sljedećih radova:

- Pregled i dijagnostika sistema
- Otklanjanje kvarova
- Hardverska nadogradnja sistema (obezbjeđenje opreme/rezrvnih dijelova obaveza Naručioca)

- Nadogradnja sofvera (programiranje novih upravljačkih funkcija)
- Modernizacija ili nadogradnja HMI sistema (Grafičko dizajniranje i pravljenje grafičkih displeja - HMI)
- Nadogradnja upravljanja na operatorskim stanicama
- Dijagnostika, otklanjanje kvarova i proširenje komunikacijskih mreža:
- OPTIKA
- PROFIBUS,
- ETHERNET,
- IEC 60870-5-103,
- IEC 60870-5-104,
- IEC 61850
- Otklanjanje kvarova na PATLAS GPS sistemu
- Kontrola i podešavanje radnih karakteristika hidrauličkih elemenata turbinskih regulatora

Daljinsko održavanje sistema upravljanja

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije hidro agergata i pomoćnih pogona (0,4 kV postrojenja, preljevnh organa, drenažnih bunara).

Svi pogoni implementirani su pomoću SIEMENS SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i S7-1200 pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI.

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije predstavlja izvođenje slijedećih radova:

- Pregled i dijagnostika sistema
- Otklanjanje kvarova
- Nadogradnja sofvera (programiranje novih upravljačkih funkcija)
- Modernizacija ili nadogradnja HMI sistema (Grafičko dizajniranje i pravljenje grafičkih displeja - HMI)
- Nadogradnja upravljanja na operatorskim stanicama
- Dijagnostika, otklanjanje kvarova i proširenje komunikacijskih mreža:

- OPTIKA
- PROFIBUS,
- ETHERNET,
- IEC 60870-5-103,
- IEC 60870-5-104,
- IEC 61850

- Otklanjanje kvarova na PATLAS GPS sistemu

Implementacija samog softwera ne zavisi od objekta „hidro agregat snage veće od 10 MW".

Zahtjev tenderske dokumentacije za „hidro agregat snage veće od 10 MW" nema veze sa predmetom nabavke. Predmet nabavke su usluge na sistemu upravljanja baziranom na SIEMENS platformi. Veličina i snaga proizvodnih jedinica nema uticaj na sistem upravljanja. Izvršavanje usluga na sistemu upravljanja ne ovisi o ukupnoj instaliranoj snazi proizvodnog centra niti postoje neke posebnosti u vezi sa upravljanjem u zavisnosti od veličina i snaga proizvodnih jedinica. Sistem upravljanja je sistem automatizacije koji se koristi da prikuplja informacije pomoću senzora i instrumentacije koji su locirani na udaljenim lokacijama kako bi se ti podaci prenijeli i prikazali na centralnoj lokaciji koja služi ili za upravljanje ili za svrhe monitoringa. Kasnije ćemo dati sam osvrt na propuste tenderske dokumentacije da ocijeni sposobnost lica da uopšte izvrše uslug koje su tražene. Naime, akcenat kvalifikacije stavlja se na potvrdu o dobrom izvršenju ugovora na sistemu upravljanja „hidro agregatom snage veće od 10 MW" ali tenderska dokumentacija uopće ne predviđa uslove koji se odnose na konkretan softwer na kojem je potrebno izvršiti izmjene: „Svi pogoni implementirani su pomoću SIEMENS SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i S7-1200 pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI."

Prema postavljenom uslovu, ponuđač koji na primjer posjeduje iskustva na daleko kompleksnim proizvodnim pogonima termo agregata snage od 230MW ili nukearnim elektranama, a koji su bazirani na SIEMENS platformama ne ispunjava uslov tenderske dokumentacije. Dok s druge strane na primjer ponuđač koji uopće nema iskustvo na sistemimam upravljanja na platformi proizvođača SIEMENS može biti odbaran i nekompetentan značanjo ugroziti funkcionalnost kompletnog sistema.

Stav Ureda za razmatranje žalbi iznesen u rješenju JN2-01-07-1-674-8/17 od 16.11.2017. je:

„Ovaj organ ne spori da Ugovorni organ ima diskreciono pravo da propisuje uslove koje ponuđači moraju ispunjavati međutim ugovorni organ je u obavezi da poštujući zakonske odredbe definiše uslove te svako dodatne postrožavanje uslova u odnosu na zakonske odredbe ne smije usložnjavati postupak obzirom da ponuđačima se treba omogućiti da nesmetano učestvuju

u postupku pogotovo ako uzmemo u obzir da ugovorni organ ničim nije dokazao da samo ovakvim definisanjem spornog uslova ponuđači će moći dokazati uspješno iskustvo, obzirom da je ovakav način definisanja uslova neuobičajan i strožiji u odnosu na zakonske odredbe. Pri tome ugovorni organ nije pružio osnovano obrazloženje koje bi upućivalo uslijed kojih konkretno okolnosti, kojih dokazanih specifičnosti postupka je postupio na navedeni način, šta je specifičnost nabavke, pa da je postupio na drugačiji način u odnosu na uobičajnu postavku zahtjeva/dokaza u vezi sa tehničko profesionalnom kvalifikaciojom ponuđača, zbog čega bi samo takav zahtjev jedino mogao zadovoljiti ugovorni organ pri ocjeni uspješnosti ponuđača u tehničko profesionalnom smislu, te u konačnici, na bazi kojih konkretnih analiza tržišta predmeta nabavke, je došao do zaključka da prilično složene i neuobičajne zahtjeve može nesmetano ispuniti dovoljan odgovarajući broj ponuđača da bi takva nabavka ostvarila svoju svrhu te da je navedeni zahtjev nesmetano tehnički ostvariv."

ŽALBENI NAVOD 6.

Tenderska dokumentacija niti u jednom dijelu ne predviđa uslove za lica koja će biti angažovana na izvršavanju predmetnih usluga. Nije sporno da ugovorni organ propisuje uslove za kvalifikaciju kandidata ponuđača, ali postavlja se pitanje, obzirom na sadržinu ove tenderske dokumentacije, da li će rezultat odabira ponuđača dovesti do angažovanja kompetentnih lica na izvršavanju ugovora. Kako je vidljivo iz tehničkog opisa:

„Svi pogoni implementirani su pomoću SIEMENS SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i S7-1200 pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI. " Ali tenderska dokumentacija ne predviđa bilo kakvu ocjenu kvalificiranosti lica koja će izvršavati predmetne usluge, a što je uzimajući u obzir kompleksnost sistema neshvatljivo.

Zakon o javnim nabavkama u članu 44. definiše:

„(2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.

(3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni."

Također član 50 propisuje uslove koje tenderska dokumentacija može sadržavati u pogledu nabavke usluga: „Član 50.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke usluga)

U postupku javne nabavke usluga ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;

b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije lica koja su odgovorna za pružanje konkretnih usluga;

c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;

d) izjavu pružaoca usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i o broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;

e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojima raspolaže pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvaliteta;

f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole usluga složenije vrste ili usluge koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat;

g) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom pružanja usluga."

Važno je imati na umu da se usluge vežu za ljude, dakle za kompetentnost osoblja, te bi bilo logično da je u postupku nabavke usluga fokus na kompetencijama lica koja će ponuđač angažovati na izvršavanju predmetnih usluga. Nažalost iz zahtjeva tenderske dokumentacije nije vidljivo niti u jednom dijelu da usluge trebaju izvršiti kompetentna lica. Kasnije i u slučaju propusta, havarije ili slično sam izvođač se može pozvati na činjenicu da ugovorni organ nije zahtijevao da ugovor izvršavaju kompetentna lica.
Podsjećamo da je u tenderu izgradnje sistema 2000004392 od septembra 2013 godine čiji je predmet nabavke bila Zamjena sistema i opreme za upravljanje agregatima br. 1 i 2. HE Grabovica za potrebe Podružnice „Hidroelektrane na Neretvi" Jablanica, za koje se sada nabavljaju usluge održavanja u pogledu kvalfikacije osoblja traženo sljedeće:

„b) Ponuđač treba raspolagati osobljem koje ima adekvatno obrazovanje i stručnu sposobnost, stručno znanje i iskustvo potrebno za realizaciju predmetne nabavke:

• Jedan diplomirani inžinjer elektrotehnike:

Minimalno 5 godina radnog iskustva i položen stručni ispit

Posjedovanje certifikata proizvođača opreme za:

1. hardversko sastavljanje i ugradnju predmetnih programibilnih logičkih uređaja,

2. konfiguriranje, parametriranje, programiranje, ispitivanje i puštanje u pogon

6.7 Ocjena tehničke i profesionalne sposobnosti dobavljača će se izvršiti na osnovu slijedećih izjava dokumenata koje dostave dobavljači:

b) Spisak predloženog osoblja (sa priloženim CV) koje će biti angažovano na realizaciji predloženog ugovora. Dokaz o dužini radnog iskustva, kao i dokaz o položenom stručnom ispitu. Dokaz o prethodnom angažovanju predloženog osoblja Prodavca na kopije certifikata proizvođača opreme za hardversko sastavljanje i ugradnju predmetnih programibilnih logičkih uređaja, kao i konfiguriranje, parametriranje, programiranje, ispitivanje i puštanje u pogon

Ponuđač mora angažovati osoblje osposobljeno za obavljanje poslova koji su predmet ove nabavke."

Dakle, potrebno je preispitati postavljene uslove tenderske dokumentacije i predvidjeti uslove koji se odnose na kvalificiranost osoblja ponuđača u odnosu na postojeći sistem za koji je predviđeno održavanje:

„Svi pogoni implementirani su pomoću SIEMENS SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i 57- 1200 pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI."

A sve s ciljem kako bi se osiguralo izvršavanje usluga od strane kompetentnih lica.

ŽALBENI NAVOD 7.

U Tenderskoj dokumentaciji je navedeno:

„4.2. Odredbe koje se odnose na grupu ponuđača

U slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača u Obrascu za ponudu - Aneks 2 moraju se navesti podaci o svakom članu grupe ponuđača kao i jasno određenje člana grupe koji je ovlašteni predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora.

U slučaju da ponude dostavljaju grupe ponuđača, uz ponudu se mora dostaviti i original ili ovjerena kopija pravnog akta o udruživanju (ugovor o zajedničkom nastupu) kao i punomoć kojom se navedene lica ovlašćuju da predstavljaju grupu ponuđača u toku postupka nabavke

(punomoć može također sadržavati i ovlaštenje za potpisivanje ugovora). Isti moraju biti potpisani i ovjereni od strane svih privrednih subjekata koji čine grupu ponuđača."

Član 62 Zakona o javnim nabavkama definiše:

„Član 62. (Grupa kandidata/ponuđača)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa kandidata/ponuđača, odnosno svaki član grupe.

(2) Ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora. Grupa kandidata/ponuđača dužna je dostaviti podatke koje ugovorni organ zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.

(3) Kandidat/ponuđač koji je samostalno podnio zahtjev za učešće, odnosno ponudu, ne može biti član grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke. Član grupe kandidata/ponuđača ne može biti član druge grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke.

(4) Grupa kandidata/ponuđača solidarno odgovara za sve obaveze."

Zakon predviđa dostavljanje pravnog akta ali tek nakon izbora tj. nakon Odluke o izboru, a ne postupku dostave ponude, čime je naprije traženim zahtjevom tenderska dokumentacija sačinjena protivno članu 62 Zakona o javnim nabavkama.

U slučaju kao što je ovaj Ured za razmatranje žalbi dao je Rješenje broj JN2-03-07-1-2884-7/21 od 11.11.2021 u kojem je navedeno:

„U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovaj organ ističe da je Zakonom o javnim nabavkama jasno propisano da ugovorni organ nakon izbora od grupe ponuđača može zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora, a kako ugovorni organ u konkretnom slučaju traži da je u slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača uz ponudu obavezno dostaviti ugovor o zajedničkom nastupanju (ugovor o konzorciju) /pravni akt o formiranju konzorcija, a da će ponuda biti odbijena u slučaju da ponuđač propusti dostaviti sve materijalne dokaze i dokumentaciju zahtijevanu TD, ovaj organ konstatuje da je ugovorni organ postupio suprotno članu 62 ZJN, a što nije u skladu sa članom 53 stav 1) ZJN koji propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. Stoga se navod žalitelja smatra osnovanim."

U skladu sa naprijed navedenim potrebno je izmijeniti zahtjev tenderske dokumentacije u dijelu koji se odnosi na dostavu pravnog akta o formiranju JV ili konzorcija u okviru ponude, te da se isti dostavlja nakon Odluke o izboru ponuđača.

U skladu sa svim naprijed navedenim predlažemo da ugovorni organ usaglasi zahtjeve tenderske dokumentacije sa zakonskom regulativom i omogući transparentnost i konkurenciju u provođenju javne nabavke sve samo sa jednim ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

U slučaju da Ugovorni organ ne nađe ovu žalbu osnovanom predlažemo da ova žalba bude dostavljena na odlučivanje Uredu za razmatranje žalbi BiH s prijedlogom da Ured za razmatranje žalbi uvaži ovu žalbu i naloži Ugovornom organu izmjenu tenderske dokumentacije na način da istu u svim dijelovima uskladi sa Zakonom i podzakonskim aktima.

Ukoliko Ured za razmatranje žalbi utvrdi da je žalba osnovana zahtijevamo da se izvrši povrat naknade za pokretanje žalbenog postupka. U slučaju prihvatanja naše Žalbe kod URŽ-a molimo da nam se predmetna sredstva vrate na naš račun br. 132-100-03001700-97 kod NLB Banka dd Sarajevo. Ponuđač potražuje i troškove za sastav i podnošenje ove žalbe putem kvalificiranom punomoćnika - advokata u iznosu od 240 KM.

Ugovorni organ je u skladu s članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama dostavio ovom organu izjašnjenje o navodima žalbe i dokumentaciju u vezi s predmetnim postupkom javne nabavke. Smatra da je žalba neosnovana i u svom izjašnjenju navodi sljedeće:

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 1. po članu 100. stav 5. ZJN BiH

Ugovorni organ JP Elektroprivreda BiH dd - Sarajevo, Podružnica „Hidroelektrane na Neretvi11 Jablanica, provodi Otvoreni postupak broj 10202-151/21 za usluge održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice «Hidroelektrane na Neretvi« Jablanica na osnovu Obavještenju o nabavci broj 1409-1-2- 168-3-122/21 objavljenog na "Portalu javnih nabavki" dana 07.12.2021. godine.

Tenderskom dokumentacijom je predviđeno provođenje e-aukcije.

Napomena! Ovaj postupak nabavke predviđa korištenje e-aukcije, i to za kriterij „najniža cijena".

E-aukcija će se provesti putem portala www.ejn.gov.ba i to u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu korištenja E-aukcije (Službeni glasnik BiH 66/16).

Ugovorni organ je procijenio da tražena usluga ne podrazumjeva projektovanje novog sistema upravljanja, nego da je to održavanje već postojećeg sistema koji je projektovan i implementiran znatno ranije preko određenih softwerskih programa i modularnih kontrolera koji su detaljno navedeni u Tehničkoj specifikaciji (Aneks-11) tenderske dokumentacije, te da za ovakvu vrstu usluga na tržištu rada postoje promjenljive vrijednosti (cijene) usluge. Za navedeno održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije za usluge koje bi se izvršavaju na licu mjesta, u

pojedinim momentima nije dovoljna samo upotreba intelektualne sposobnosti izvršioca nego je povremeno potrebna i upotreba fizičke sile na opremi sistema upravljanja i turbinske regulacije, kako bi se ustanovio kvar. Obzirom da nije moguće provoditi e-aukciju kada je predmet nabavke intelektualni rad (kao što je projektovanje) kako je navedeno u članu 2. stav (3) Pravilnika o uslovima i načinu korištenja E-aukcije (Službeni glasnik BiH 66/16), te zbog prethodno navedenog Ugovorni organ je u postupku predmetne nabavke predvidio provođenje e-aukcije za ovu vrstu usluge i zbog tog smatra da je Žalba po ovom navodu NEOSNOVANA.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 2. po članu 100. stav 5. ZJN BiH Količina predmetne nabavke je jasno i nedvosmisleno određena od strane Ugovornog organa. Planirana sredstva koja su sporna od strane Žalitelja, su blagovremeno planirana, usvojena finansijskim planom i uredno objavljena na Internet stranici Ugovornog organa. Također i sve izmjene i dopune finansijskog plana koje su usvajane tokom kalendarske godine su u zakonskom roku i uredno objavljene na istoj stranici tako da su informacije dostupne svim ozbiljnim ponuđačima.

Ugovorni organ je uredno i u skladu sa zakonskim odredbama u pisanom obliku pokrenuo javnu nabavku Odlukom broj: 02-2-83-6795/21 od 07.12.2021 .godine koja sadrži sve odredbe po Članu 18. ZJN BiH i to:

a) zakonski osnov za provođenje postupka javne nabavke,

b) predmet javne nabavke,

c) procijenjenu vrijednost javne nabavke,

d) podatke o izvoru-načinu fmansiranja,

e) vrsti postupka javne nabavke.

Takođe u tenderskoj dokumentaciji u tački 1.4. (Podaci u vezi sa planom nabavki) je jasno prikazana veza sa istim, a u tački 1.5. (Podaci o postupku javne nabavke), kao i u Obavještenju o nabavci broj: 1409-1-2-168-3- 122/21 javno su prikazana sredstva planirana za predmetnu uslugu. U Tenderskoj dokumentaciji u tački 2.3. (Količina predmeta nabavke) je obrazloženo i navedeno sljedeće:

Količina predmetnih usluga za nabavku je jasno određena i iskazana u «Obrascu za cijenu ponude». Na «Obrascu za cijenu ponude» definisane su okvirne količine predmeta nabavke koje se određuju samo u slučaju okvirnog sporazuma, kada ugovorni organ, zbog prirode predmeta nabavke ili drugih objektivnih okolnosti, ne može unaprijed odrediti tačnu količinu. Ugovorni organ se ne obavezuje na nabavku utvrđenih okvirnih količina u cjelosti. Stvarna realizacija zavisi od potreba ugovornog organa i raspoloživih fmansijskih sredstava, ali ne može preći utvrđene okvirne količine. Stvarna nabavljena količina na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma može biti jednaka ili manja od predviđene okvirne količine.

Zbog naprijed navedenog i detaljno obrazloženog u tenderskoj dokumentaciji pod tačkom 2.3. (Količina predmeta nabavke) koji je sporan po pitanju zakonskih osnova za pokretanje javne nabavke od strane Žalitelja, Ugovorni organ smatra da je Žalba i po ovom žalbenom navodu NEOSNOVANA.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 3. po članu 100. stav 5. ZJN BiH Žalilac u svojoj žalbi izražava zabrinutost za Ugovorni organ u smislu rješavanja potencijalnog problema koji nastane u elektrani. Ugovorni organ je ostavio mogućnost u smislu da se potencijalni problem riješi i za jedan sat, a i ako se desi da se taj problem mora otkloniti i u roku od nekoliko dana, jer je nemoguće unaprijed znati suštinu kvara a i koliko je vremena potrebno da bi se otklonio kvar.

Ugovorni organ nije u mogućnosti da unaprijed odredi koliko sati će raditi Izvršilac na otklanjanju određenog problema. S tim u vezi se ostavio razuman rok za otklanjanje problema. Ugovorni organ zahtjeva da se Izvršioci usluga imaju odazvati u roku od tri dana kad je riječ o otklanjanju kvara lokalno, i dva dana daljinski. Tvrdnja žalioca da se navedenim rokom realizacije usluge može vršiti poticanje mogućeg Izvršioca da odugovlači sa uslugom otklanjanja nedostataka i da nakon prvog poziva ostane 15 (petnaest) dana i da se tako utroše sva sredstva okvirnog sporazuma.

Za održavanje sistema upravljanja i turbinske regulacije potrebno je koristiti inženjersku stanicu sa potrebnim softverima, koja je u vlasništvu Naručioca i sve promjene koje se urade spašavaju se na pomenutu inženjersku stanicu. Cijelo vrijeme tokom daljinskog rada ili rada na licu mjesta predstavnici Naručioca nadziru rad izvršioca usluga, tako da je odugovlačenje radova praktično nemoguće, a uspostavljene mjerne jedinice su sasvim realne, jer većina mjesečnih plata obračunava se prema broju ostvarenih mjesečnih sati ili radnih dana. Za održavanje sistema upravljanja i turbinske regulacije predviđene su usluge inženjera koji poznaje rad turbinskih regulatora na hidroelektranama i sistem upravljanja pogonima i postrojenjima na hidroelektranama, stoga plaćanje usluga inženjera predviđeno je prema mjernoj jedinici sat, što je sasvim uobičajeno.

Zbog svega naprijed navedenog Ugovorni organ smatra da je Žalba i po ovom žalbenom navodu NEOSNOVANA.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 4. po članu 100. stav 5. ZJN BiH

Sistem upravljanja turbinskom opremom u pogonu HE Grabovica je implementiran u periodu od 2014-2015. godine. Garantni rok/period za izvršenu uslugu je bio 24 (dvadesetčetiri) mjeseca.

Ugovorni organ u aktuelnoj tenderskoj dokumentaciji traži garantni rok za izvršene usluge i on iznosi 12 (dvanaest) mjeseci. Ovim žalbenim navodom Žalitelj obrazlaže da je nemoguće za uslugu dati određenu garanciju, u ovom slučaju 12 (dvanaest) mjeseci. Daljim navodom ozbiljno optužuje Ugovorni organ o direktnom pristupu i izmjeni softwerskih postavki na navedenoj

opremi. Ugovorni organ posjeduje pristupne šifre i vlasništvo nad softwerom ali Ugovorni organ nema ovlaštenih osoba koje bi vršile izmjene pri podešavanju parametara sistema za upravljanje navedenom opremom. Sve neovlaštene promjene na parametrima u sistemu upravljanja imalo bi katastrofalne posljedice za turbinsku opremu, pomoćne pogone elektrane, osoblje elektrane i moglo bi narušiti sigurnost samog objekta HE Grabovica a i svih nizvodnih objekata ispod elektrane.

Svaki Izvršilac koji se uspješno bavi ovakvom vrstom usluge zna da se može izvršiti provjera svakog pristupa na postojeću softwersku opremu i svako novo podešenje parametara i to u vidu datuma i vremena (sat, minut, sekund) promjene, tako da ova garancija predstavlja samo sigurnost Ugovornom organu u podešene parametre sistema upravljanja HE Grabovica, a također i sigurnost Izvršiocu da nije izvršeno nikakvo novo prepodešenje parametara upravljanja od onih koje su izvršila ovlaštena lica Izvršioca. Zato je u Tehničkoj specifikaciji (Aneks-11) traženo da se za svaku softversku izmjenu izvrši pravljenje Backup-a i spašavanje aplikacije na inženjersku stanicu Naručioca.

Također zbog specifičnosti opreme, neke softverske izmjene se ne mogu odmah testirati tako da se neke nepoželjne pojave rada softvera ili opreme pokažu nakon nekih specifičnih događaja, tako da u tom smislu može doći do reklamacije na izvršene usluge, za šta je potrebna garancija od strane Izvršioca usluga.

Zbog svega gore navedenog Ugovorni organ smatra daje Žalba i po ovom žalbenom navodu NEOSNOVANA.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 5. po članu 100. stav 5. ZJN BiH

Uslove u tenderskoj dokumentaciji u skladu sa zakonskim odredbama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije (Službeni glasnik BiH broj 39/14) određuje Ugovorni organ, pa tako i uslov za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača u smislu uspješne realizacije sličnog ugovora. Sam naziv postupka nabavke je „Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice »Hidroelektrane na Neretvi« Jablanica", pa je zbog toga i traženo uspješno iskustvo u realizaciji sličnog ugovora kako je i navedeno u tenderskoj dokumentaciji te na pitanje potencijalnog ponuđača o valjanosti ponuđenog referentnog ugovora nije mogao povući paralelu između hidro i termo agregata.

Navedena tenderska dokumentacija vezano za tačku 3.4. Tehnička i profesionalna sposobnost te uslovi koji su vezani za dokazivanje tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača navedenih u podtački 3.4.1. tenderske dokumentacije u skladu sa članom 48. i 50. Zakona o javnim nabavkama BiH su:

a) u skladu sa članom 50. pod a) ZJN, uspješno iskustvo u realizaciji najmanje 1 (jednog) ugovora, čiji je karakter i kompleksnost sličan onom u vezi s predmetnom nabavkom (u daljem

tekstu "sličan ugovor") u prethodne 3 (tri) godine u vrijednosti većoj od 9.000,00 KM bez PDV-a.

Napomena! Realizacija sličnog ugovora iz predhodnog stava podrazumijeva realizaciju sljedećih usluga koji defmišu karakter i kompleksnost takvog ugovora:

- Održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW.

U svom žalbenom navodu Žalitelj grubo i svjesno krši tehničke norme koje se odnose na realizaciju ugovora čiji je karakter i kompleksnost sličan onom u vezi s predmetnom nabavkom.

Na konstataciju Žalitelja, kompleksan i kompleksniji, Ugovorni organ je stava da je svaki objekat jedinstven za sebe, te da nepravilnim pristupom sistemu upravljanja bilo kojom kompleksnom ili kompleksnijom jedinicom može izazvati katastrofalne posljedice. U ovom slučaju, a kako je navedeno u Tehničkoj specifikaciji, radi se o održavanju sistema upravljanja HE Grabovica u potpunosti, upravljenje turbinskom regulacijom te sistemom upravljanja svih pomoćnih pogona elektrane (0,4 kV postrojenje, preljevni i ispusni organi te drenažni bunari).

Sistem upravljanja hidro agregata podrazumijeva kompletno automatsko, poluautomatsko i ručno upravljanje agregata, sve u zavisnosti o izboru načina upravljanja. To podrazumijeva autonoman rad hidro turbine od momenta pritiska dugmeta „START" do sinhronizacije na mrežu i proizvodnje električne energije, te održavanja proizvodnje zavisno od potreba DC-a (Dispečerskog centra) uz daljinsko upravljanje aktivnom snagom iz DC-a. Isto tako obezbjeđuje normalno i nesmetano zaustavljanje agregata u normalnim uslovima zaustavljanja kao i zaustavljanje agregata u potrebama BZ-a (brzog zaustavljanja) pri uočavanju nekih mehaničkih ili električnih poremećaja pri eksploataciji agregata.

Također svi manipulativni radovi na pomoćnoj opremi (pomoćnim pogonima elektrane) trebaju biti tačni i precizni u izvršavanju zadatih funkcija.

U jednom od prethodnih postupaka Ugovorni organ je tražio sljedeću referencu: Implementacija sofvera SIEMENS SIMATIC STEP 7 ili PCS7 sa SCADA sistemom pomoću softvera SIMATIC WinCC za sistem upravljanja na hidro agregatu snage veće od 10 MW ili

- Održavanje sofvera SIEMENS SIMATIC STEP 7 ili PCS7 sa SCADA sistemom pomoću softvera SIMATIC WinCC za sistem upravljanja na hidro agregatu snage veće od 10 MW, odnosno traženo je poznavanje određenog softvera koji je implemenitiran na HE Grabovica.

Jedan od ponuđača žalio se na tendersku dokumentaciju, smatrajući da se ovakvim zahtjevom ograničava konkurencija, te raznolikost ponuda i otvoreno diskriminira druge ponuđače koji su implementirali slične projekte na platformama drugih renomiranih svjetskih proizvođača. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi br: JN2-03-07-1 -2643-7/20 od 5.11.2020. godine,

zahtijevani dokaz o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti je promjenjen u ovoj tenderskoj dokumentaciji.

A na dio žalbenog navoda da implementacija samog softwera ne zavisi od objekta „ hidro agregat snage veće od 10 MW", Ugovorni organ ne može dopustiti, da neko, ko nema iskustvo u radu sa turbinskom regulacijom hidroagregata i sistemom upravljanja pogonima i postrojenjima, koja su karakteristična za hidroelektrane, radi na navedenoj opremi koja je krucijalna za rad hidroelektrane, a također i za rad nizvodnih hidroelektrana.

Navedeni primjer može se poistovjetiti za potrebom automehaničara, a na tržištu se nude usluge aviomehaničara, ijedan i drugi su mehaničari, ali za različite uređaje.

Sve gore navedene izvršne i nadzorne funkcije se obavljaju preko implementiranih softwera u sistem upravljanja HE Grabovica zato i ovaj žalbeni navod Žalitelja nije utemeljen i smatramo da je NEOSNOVAN.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 6. po članu 100. stav 5. ZJN BiH Ponovo se ponavljamo da Uslove u tenderskoj dokumentaciji u skladu sa zakonskim odredbama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije (Službeni glasnik BiH broj 39/14) određuje Ugovorni organ je naveo tenderskom dokumentacijom da su svi sistemi upravljanja u elektrani implementirani pomoću SIEMENS

SIMATIC modularnih kontrolera S7-300, S7-400 i S7-1200, pomoću softvera STEP 7 i PCS7, a vizuelizacija je izvršena pomoću SIEMENS SIMATIC WinCC (Tia portal) HMI, zbog same informacije ponuđačima sa čime se mogu susresti prilikom pružanja navedene usluge i samog angažovanja potrebnog stručnog osoblja.

Zbog toga Ugovorni organ smatra da navedenu uslugu održavanja sistema upravljanja može obavljati svaki ozbiljan ponuđač koji iza sebe ima uspješno iskustvo u realizaciji ovakvog ili sličnog ugovora. Naravno nijedan ozbiljan ponuđač ne bi se upustio u avanturu sa falsificiranjem reference kao i angažovanjem nestručnog osoblja za predmetnu uslugu jer bi to moglo da izazove nesagledive posljedice, na prvom mjestu za državnu privredu onda za Ugovorni organ i na kraju sam okoliš.

Samo da se osvrnem na način izjavljivanja žalbe koju je Žalilac izjavio, a izjavio je preko opunomoćenog, kvalificiranog advokata.

Na kraju cilj nabavke usluge je da se održava postojeći implementirani sistem upravljanja u ispravnom stanju, i nijedan zapisnik o izvršenoj usluzi ako sistem nije u funkciji neće biti potpisan. Zbog toga je Ugovorni organ tenderskom dokumentacijom tražio i naprijed navedenu garanciju za izvršenje usluge kao zaštitu u postojeća podešenja parametara upravljanja koje je izvršilo angažovano kvalificirano osoblje ponuđača/izvršioca.

Nadalje nesmisleno je od potencijalnog ponuđača navoditi uslove za kvalifikaciju ponuđača iz prijašnje tenderske dokumentacije kada je u vrijeme nabavke usluge za zamjenu sistema i opreme za upravljanje agregatima br. 1 i 2. HE Grabovica za potrebe Podružnice "Hidroelektrane na Neretvi" na tržištu bilo svega nekoliko firmi-proizvođača opreme, dok sada 9 (devet) godina poslije postoji veći broj potencijalnih ponuđača koji posjeduju kvalitetno iskustvo u održavanju ovakvih i sličnih sistema upravljanja hidro turbinama.

U članu 44. stav (2) Zakona o javnim nabavkama BiH se navodi: "Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i fmansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti. ", također, u članu 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama BiH se navodi: "Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihova dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni".

Ugovorni organ je postupio u skladu sa članom 44. Zakona o javnim nabavkama BiH te na osnovu složenosti predmeta nabavke odredio minimum kvalifikacionih uslova tražeći uspješno iskustvo u realizaciji jednog ugovora minimalne vrijednosti 9.000,00 KM bez PDV-a u zadnje tri godine. Žalilac navodi da je Ugovorni organ trebao zahtijevati i stručno osoblje sa referencama i kvalifikacijama za pružanje predmetnih usluga. Ugovorni organ, cijeni da bi ovako postavljeni zahtjevi u tenderskoj dokumentaciji imali bi ograničavajući karakter znatno uticali na konkurenciju među ponuđačima. Tako postavljeni uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti smatramo da bi bili neprimjereni što bi ukazivalo da se ciljano ide na određenog ponuđača. Uzimajući u obzir Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi br: JN2-03-07-1-2643-7/20 od 5.1 1.2020. godine po pitanju ovog predmeta nabavke ne mogu se tražiti ni certifikati za izvršavanje usluga na određenoj opremi.

Zbog toga Ugovorni organ je procijenio da je za ovu vrstu poslova dovoljan uslov u smislu jednog uspješno izvršenog sličnog posla koji je definisan tačkom 3.4.1. (Definisani uslovi vezano za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača) Žalilac u svom navodu tražeći navedene uslove zahtjeva da Ugovorni organ krši opće principe zakona o javnim nabavkama u smislu jednakog tretmana, pravičnosti i obezbjeđenja konkurencije. Cilj Ugovornog organa je da obezbijedi konkurenciju, fer i pravično takmičenje među ponuđačima, a da pri tome zadovolji osnovnu svoju potrebu kako bi zaključio Ugovor sa najpovoljnijim, a ujedno i sposobnim ponuđačem za pružanje predmetnih usluga.

Zato Ugovorni organ i ovaj žalbeni navod smatra NEOSNOVANIM.

Izjašnjenje ugovornog organa na činjenice žalbenog navoda br. 7. po članu 100. stav 5. ZJN BiH U članu 62. Zakon o javnim nabavkama BiH je navedeno da između ostalog Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa kandidata/ponuđača, odnosno

svaki član grupe. Dalje se navodi, da Ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtjevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora. Grupa kandidata/panuđača dužna je dostaviti podatke koje ugovorni organ zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.

Podzakonskim aktom koji je usvojila Agencija za javne nabavke BiH, Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (Službeni glasnik BiH, broj 90 od 18.11.2014.godine) u članu 3. (sadržaj tenderske dokumentacije) stav (2), tačka e), pod 5) se navodi da tenderska dokumentacija između ostalog sadrži i odredbe koje se odnose na grupu ponuđača. Istim Uputstvom u Aneksu 1 - Obrazac za ponudu se navodi da ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, upisuju se isti podaci za sve članove grupe ponuđača, kao i kada ponudu dostavlja samo jedan ponuđač, a pored naziva ponuđača koji je predstavnik grupe ponuđača upisuje se i podatak daje to predstavnik grupe ponuđača. Dalje se u Aneksu 1 navodi, ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, onda Izjavu ponuđača popunjava predstavnik grupe ponuđača.

Ugovorni organ je u tenderskoj dokumentaciji tačka 4.2. (Odredbe koje se odnose no grupu ponuđača) naveo; U slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača u Obrascu za ponudu - Aneks 2 moraju se navesti podaci o svakom članu grupe ponuđača kao i jasno određenje člana grupe koji je ovlašteni predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora.

U slučaju da ponude dostavljaju grupe ponuđača, uz ponudu se mora dostaviti i original ili ovjerena kopija pravnog akta o udruživanju (ugovor o zajedničkom nastupu) kao i punomoć kojom se navedena lica ovlašćuju da predstavljaju grupu ponuđača u toku postupka nabavke (punomoć može također sadržavati i ovlaštenje za potpisivanje ugovora). Isti moraju biti potpisani i ovjereni od strane svih privrednih subjekata koji čine grupu ponuđača.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača te da se jedan od njih upiše kao predstavnik grupe, na osnovu kojih dokumenata će Ugovorni organ utvrditi da li je zaista baš taj ponuđač predstavnik grupe. Jedina mogućnost provjere koje zaista predstavnik ili član grupe jeste punomoć kojom se navedena lica ovlašćuju da predstavljaju grupu ponuđača u toku postupka nabavke ili Ugovor o konzorciju u kojem je navedeno koje lider/predstavnik grupe, a koje član grupe.

Naime, postupak javne nabavke jeste formalni postupak, ali ponudu što se tiče forme, neprihvatljivom čini ako je propušteno uopće dostaviti određeni dokument ili dokaz zahtijevan tenderskom dokumentacijom, ali ne i određeni propust unutar dokumenta ako se iz sadržaja cjelokupne ponude jasno i nedvosmisleno može utvrditi da propust unutar dokumenta ne utiče na valjanost i potpunost ponude. Žalilac je od momenta preuzimanja tenderske dokumentacije do okončanja preuzimanja iste imao razuman rok da postavi pitanje i na ovu tačku tenderske dokumentacije, što u konačnici nije učinio.

Žalilac bi očigledno želio da se tenderska dokumentacija prilagodi samo za njegove potrebe, što je očigledno jer je u svojoj žalbi naveo nekoliko žalbenih navoda vodeći se logikom da će minimalno jedan biti usvojen.

Kada je u pitanju dio žalbenog navoda koji se odnosi na usvajanje zahtjeva punomoćnika podnosioca žalbe a odnosi se na troškove sastava žalbe također nije osnovan.

Na osnovu člana 105. stav 1. Zakona o upravnom postupku BiH (Službeni glasnik BiH, broj 29/02, 12/04, 41/13 i 53/16) svaka stranka snosi sama svoje troškove prouzrokovane postupkom, kao što su: troškovi dolaženja, izgubljenog vremena, izdaci za takse, za pravno zastupanje i stručno pomaganje.

Zbog toga se postavlja pitanje i njegove aktivne legitimacije jer je više nego očigledno daje njegov cilj naplata troškova i poništenje tenderske dokumentacije.

Iz tog razloga i ovaj žalbeni navod Žalitelja odbacujemo kao NEOSNOVAN.

Shodno navedenom Javno preduzeće Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Podružnica «Hidroelektrane na Neretvi« Jablanica predlaže da Ured za razmatranje žalbi, žalbu ponuđača ELCOM d.o.o. - Tuzla izjavljenu putem punomoćnika advokata Miroljuba Radomirovića, advokata iz Tuzle u skladu sa članom 111., stav (1), tačka c) Zakona o javnim nabavkama BiH odbije kao NEOSNOVANU.

Žalitelj, kojem je aktom ovog organa broj: JN2-03-07-1-3647-4/21 od 04.01.2022. godine, dostavljeno izjašnjenje ugovornog organa, nije dostavio odgovor na isto.

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovaj organ je u skladu s članom 109. Zakona o javnim nabavkama, utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe, te da su ispunjeni uslovi za razmatranje žalbe u smislu člana 105. i 108. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Nakon što je ispitao prethodne pretpostavke, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode, izjašnjenje ugovornog organa i propisani zakonski postupak, utvrdio da je žalbu potrebno **usvojiti.**

Žalitelj osporava tačku 1.5. tendrske dokumentacije kojom je predviđena namjera provođena E-aukcije, navodeći da je to suprotno članu 2.stav (3) Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aucije, koja propisuje da e-aukcija nije moguća ukoliko su predmet nabavke intelektualne usluge.

Uvidom u tendersku dokumentaciju, ovaj organ je utvrdio da je predmet konkretnog postupka javne nabavke - Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice „Hidroelektrane na Neretvi“ Jablanica.

Daljnjim uvidom u tendersku dokumentaciju, ovaj organ je utvrdio da je tačkom 1.5. propisano:

Vrsta ugovora o javnoj nabavci: Usluge

Da li je predviđena namjera provođenja E-aukcije: DA

Napomena: Ovaj postupak nabavke predviđa korištenje e-aukcije i to za kriterij „najniža cijena".E-aukcija će se provesti putem Portala www.ejn.gov.ba i to u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu korištenja e-aukcije.

S tim vezi, ovaj organ ističe da je članom 2.stav (3) Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aukcije propisano da e-aukcija nije moguća ukoliko su predmet nabavke ugovori o uslugama i ugovori o radovima čiji je predmet intelektualni rad, kao što je projektovanje radova, jer se takve ponude ne mogu rangirati primjenom metoda automatskog elektronskog ocjenjivanja.

Članom 10. stav (2) Pravilnika je propisano da su od 01.01.2020. godine ugovorni organi dužni za sve postupke javne nabavke iz člana 1. stav (1) Pravilnika, kod kojih se koristi najniža cijena kao kriterij za dodjelu ugovora, predvidjeti provođenje e-aukcije u sistemu E-nabavke.

Imajući u vidu citirane odredbe i utvrđeno činjenično stanje, da je predmet konkretne nabavke: Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica za potrebe Podružnice „Hidroelektrane na Neretvi" Jablanica, dakle da predmet nabavke nisu ugovori o uslugama čiji je predmet intelektualni rad, kao što je projektovanje radova, ovaj organ konstatuje da je za navedenu vrstu usluga moguće provesti E-aukciju. Stoga se navod žalitelja smatra **neosnovanim**.

Žalitelj osporava tačku 2.3. tenderske dokumentacije „količina predmeta nabavke" navodeći da količina predmeta nabavke u bilo kojoj vrsti nabavke, uključujući postupke koji se provode putem okvirnog sporazuma ne mogu ovisiti od „raspoloživih finansijskih sredstava", već da ista moraju biti obezbijeđena prije pokretanja postupka nabavke, odnosno da okvirni sporazum predviđa okvirne količine, ali da sredstva za izvršenje okvirnog sporazuma u vrijednosti procijenjene vrijednosti nabavke moraju biti obezbijeđena.

Uvidom u tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je tačkom 2.3. propisano:

„Količina predmetnih usluga za nabavku je jasno određena i iskazana u «Obrascu za cijenu ponude». Na «Obrascu za cijenu ponude» definisane su okvirne količine predmeta nabavke koje se određuju samo u slučaju okvirnog sporazuma, kada ugovorni organ, zbog prirode predmeta nabavke ili drugih objektivnih okolnosti, ne može unaprijed odrediti tačnu količinu. Ugovorni organ se ne obavezuje na nabavku utvrđenih okvirnih količina u cijelosti. Stvarna realizacija zavisi od potreba ugovornog organa i raspoloživih finansijskih sredstava, ali ne može preći utvrđene okvirne količine. Stvarna nabavljena količina na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma može biti jednaka ili manja od predviđene okvirne količine"

Daljnjim uvidom u tendersku dokumentaciju, utvrđeno je da je tačkom 1.5. tenderske dokumentacije propisano da je predviđeno zaključivanje okvirnog sporazuma na period od 3 (tri) godine.

Uvidom u Obrazac za cijenu ponude-usluge (Aneks 3), ovaj organ je utvrdio da se isti sastoji od dvije stavke: 1) Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica na licu mjesta, za koju je ugovorni organ u koloni količina naveo 40 sati i 2) Daljinsko održavanje sistema upravljanja HE Grabovica, za koju je ugovorni organ u koloni količina naveo 150 sati.

S tim u vezi, ovaj organ ističe da je članom 4. Uputstva za pripremu modela TD i ponuda propisano:

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji kod ugovora o javnoj nabavci određuje tačnu količinu predmeta nabavke, a kod okvirnog sporazuma tačnu ili okvirnu količinu predmeta nabavke.

(2) Okvirna količina predmeta nabavke određuje se samo u slučaju okvirnog sporazuma, kada ugovorni organ, zbog prirode predmeta nabavke ili drugih objektivnih okolnosti, ne može unaprijed odrediti tačnu količinu.

(3) Stvarna nabavljena količina na osnovu zaključenog ugovora o javnoj nabavci i ugovora zaključenog na osnovu okvirnog sporazuma ne može biti manja ili veća od ugovorene količine.

(4) Stvarna nabavljena količina na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma može biti jednaka ili manja od predviđene okvirne količine.

(7) Ako je odredio okvirnu količinu predmeta nabavke ili predviđenu količinu predmeta nabavke, ugovorni organ mora u tenderskoj dokumentaciji naznačiti da ukupna plaćanja bez poreza na dodatnu vrijednost na osnovu svih ugovora sklopljenih na osnovu tog okvirnog sporazuma ne smiju prelaziti procijenjenu vrijednost nabavke.

Uvidom u Odluku o pokretanju postupka broj 02-2-83-6795/21 od 07.12.2021. godine, ovaj organ je utvrdio da je članom 2. dispozitiva Odluke utvrđeno da procijenjena vrijednost predmetnog postupka javne nabavke iznosi 29.700,00 KM bez PDV-a, dok je članom 3. dispozitiva Odluke utvrđeno da su izvor odnosno sredstva za finansiranje predmetne nabavke obezbijeđena finansijskim planom tačka 8. planska sredstva 6.1/12-usluge održavanja , Plana poslovanja JP EP BiH d.d. Sarajevo za 2021. godinu i predviđena Planom nabavki Podružnice „Hidroelektrane na Neretvi" Jablanica za 2021. godinu, predmet nabavke usluge, planska pozicija 6, redni broj 22.

U kontekstu citiranog člana 4. Uputstva za pripremu modela TD i ponuda i utvrđenog činjeničnog stanja da je u konkretnom slučaju predviđeno zaključivanje okvirnog sporazuma na 3 godine, te da su sredstva za finansiranje predmetne nabavke obezbijeđena, ovaj organ konstatuje da je tačka

2.3. TD kojom je propisano da stvarna realizacija zavisi od potreba ugovornog organa i raspoloživih finansijskih sredstava, sačinjena suprotno članu 4. Uputstva za pripremu modela TD i ponuda, a što nije u skladu sa članom 53. stav (1) ZJN, koji propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. Stoga se navod žalitelja smatra **osnovanim.**

Žalitelj dalje osporava tačku 2.6. Tenderske dokumentacije, ističući da postavljeni uslov za rok izvršenja usluge ne omogućava najefikasniji utrošak sredstava i vodi ka neefikasnom rješavanju problema.

Uvidom u navedenu tačku tenderske dokumentacije, ovaj organ je utvrdio da je istom propisano:

2.6. „*Usluge će se vršiti tokom trajanja okvirnog sporazuma nakon potpisivanja pojedinačnih ugovora u skladu sa potrebama ugovornog organa u količinama koje će se odrediti prilikom svakog zaključenja pojedinačnog ugovora. Usluge će se vršiti po zahtjevu Naručioca, na osnovu zaključenog ugovora i ispostavljanja Narudžbenice.*

Rok za pružanje predmetnih usluga je 15 (petnaest) dana od datuma stupanja ugovora na snagu. Napomena! Ponuđač je dužan započeti sa pružanjem usluga najkasnije 72 (sedamdesetdva) sata za usluge koje se pružaju na licu mjesta - pogon HE Grabovica ili najkasnije 48 (četrdesetosam) sati za usluge koje se pružaju iz prostorija ponuđača putem daljinskog održavanja sistema upravljanja, od datuma stupanja ugovora na snagu.

Obaveza ponuđača je da se izjasni o roku izvršenja pojedinačnih usluga".

S tim u vezi, ovaj organ ističe da je predmet nabavke prema Obrascu za cijenu ponude:

Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica	Količina;	Jedinica mjere
1.Održavanje sistema upravljanja HE Grabovica na licu mjesta - pogon HE Grabovica	40	sat
2.Daljinsko održavanje sistema upravljanja HE Grabovica	150	sat

Imajući u vidu da je ugovorni organ jedinicu mjere odredio na sate, a da je utvrđeni rok za pružanje usluga 15 dana od dana stupanja ugovora na snagu, postavlja se pitanje kako će se realizirati okvirni sporazum prema utvrđenim količinama. Naime, u tački 2.3 stoji da se ugovorni organ ne obavezuje na nabavku utvrđenih okvirnih količina u cijelosti, ali da stvarna realizacija **ne može** preći utvrđene okvirne količine, pa ako izvršilac uslugu za stavku 1. (Održavanja sistema upravljanja HE Grabovica na licu mjesta) izvrši 15-ti dan od dana stupanja na snagu ugovora, to znači da za 15 dana rada na licu mjesta, ukoliko na dan radi 8 sati, može utrošiti 120 sati za izvršenje usluge, što je više od utvrđene količine za stavku 1.,za koju je ugovorni organ odredio okvirnu količinu od 40 sati. Ili uzme li se primjer koji navodi žalitelj, ako izvršilac uslugu za stavku 1. izvrši 15-ti dan od dana stupanja na snagu ugovora, to znači da za 15 dana rada na licu mjesta, ukoliko na dan radi 12 sati, koliko traje jedna smjena u pogonu, može utrošiti

180 sati za izvršenje usluge, što je također više od utvrđene okvirne količine za stavku 1., a što je kontradiktorno tački 2.3. TD kojom je propisao da stvarna realizacija ugovora **ne može** preći utvrđene okvirne količine. S tim u vezi, ovaj organ ističe da i sam ugovorni organ u izjašnjenju na žalbu ističe da nije u mogućnosti unaprijed odrediti koliko sati će izvršilac raditi na otklanjanju određenog problema, pa ostaje nejasno na koji način je ugovorni organ utvrdio mjernu jedinicu na sate i odredio okvirne količine. Imajući u vidu da ugovorni organ prilikom pripreme tenderske dokumentacije nije uzeo u obzir činjenicu da, kada se Obrazac za cijenu ponude dovede u vezu sa tačkom 2.6. TD, može doći do neefikasnog trošenja sredstava, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) ZJN, ovaj organ navod žalitelja cijeni **osnovanim**.

Žalitelj osporava tačku 2.7. tenderske dokumentacije (garantni rok za izvršenje usluge), navodeći da nije moguće dati garantni period za usluge.

Uvidom u tačku 2.7. tenderske dokumentacije, ovaj organ je utvrdio da je istom propisano:

Garantni rok za pružene usluge je minimalno 12 (dvanaest) mjeseci računajući od datuma završetka usluge. Ponuđač je obavezan da se izjasni o garantnom roku za pružanje predmetnih usluge.

Napomena: Ponuđač se mora izjasniti o garantnom roku za izvršenje usluge, ukoliko se ponuđač ne izjasni o garantnom roku za izvršenje usluge, ili ponudi garantni rok kraći od 12 mjeseci od datuma završetka predmetnih usluga, ponuda će biti odbačena.

Daljnjim uvidom u tendersku dokumentaciju, ovaj organ je utvrdio da je ugovorni organ u tehničkoj specifikaciji (aneks 11) opisao predmet nabavke na sljedeći način:

Održavanje sistema upravljanja na licu mjesta:

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije hidro agregata i pomoćnih pogona (0,4 kV postrojenja, preljevnih organa, drenažnih bunara).

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije predstavlja izvođenje sljedećih radova:

- Pregled i dijagnostika sistema
- Otklanjanje kvarova
- Hardverska nadogradnja sistema (obezbjeđenje opreme/rezervnih dijelova obaveza Naručioca)
- Nadogradnja sofvera (programiranje novih upravljačkih funkcija)
- Modernizacija ili nadogradnja HMI sistema (Grafičko dizajniranje i pravljenje grafičkih displeja - HMI)

- Nadogradnja upravljanja na operatorskim stanicama
- Dijagnostika, otklanjanje kvarova i proširenje komunikacijskih mreža:
- OPTIKA
- PROFIBUS,
- ETHERNET,
- IEC 60870-5-103,
- IEC 60870-5-104,
- IEC 61850
- Otklanjanje kvarova na PATLAS GPS sistemu
- Kontrola i podešavanje radnih karakteristika hidrauličkih elemenata turbinskih regulatora

Daljinsko održavanje sistema upravljanja:

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije hidro agregata i pomoćnih pogona (0,4 kV postrojenja, preljevnh organa, drenažnih bunara).

Održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije predstavlja izvođenje sljedećih radova:

- Pregled i dijagnostika sistema
- Otklanjanje kvarova
- Nadogradnja sofvera (programiranje novih upravljačkih funkcija)
- Modernizacija ili nadogradnja HMI sistema (Grafičko dizajniranje i pravljenje grafičkih displeja - HMI)
- Nadogradnja upravljanja na operatorskim stanicama
- Dijagnostika, otklanjanje kvarova i proširenje komunikacijskih mreža:
- OPTIKA
- PROFIBUS,
- ETHERNET,
- IEC 60870-5-103,
- IEC 60870-5-104,

- IEC 61850

- Otklanjanje kvarova na PATLAS GPS sistemu.

Imajući u vidu opis predmeta nabavke i činjenicu da izvršenje usluga održavanja predstavlja izvođenje određenih radova, kao što su otklanjanje kvarova, nadogranja softvera, modernizacija/nadogradnja sistema, proširenje mreže i sl., ovaj organ konstatuje da je pravo ugovornog organa da za navedene radove zahtijeva garanciju, kako bi se zaštitio u slučaju da implementirana rješenja ne daju željene rezultate. Stoga se navod žalitelja smatra **neosnovanim.**

Žalitelj u nastavku osporava zahtjev ugovornog organa iz tačke 3.4.1. tenderske dokumentacije, kojom se traži uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog sličnog ugovora koji podrazumijeva održavanje sistema upravljanja ili sistema regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW, navodeći da zahtjev nije u skladu s Zakonom o javnim nabavkama, kako zahtjev za hidro agregate snage veće od 10 MW nema veze sa predmetom nabavke.

Uvidom u tendersku dokumentaciju, ovaj organ je utvrdio da je istom propisano:

3.4.1. Definisani uslovi vezano za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti, u skladu sa članom 48. i 50., Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne uslove:

a)u skladu sa članom 50. pod a) ZJN, uspješno iskustvo u realizaciji najmanje 1 (jednog) ugovora, čiji je karakter i kompleksnost sličan onom u vezi s predmetnom nabavkom (u daljem tekstu "sličan ugovor") u prethodne 3 (tri) godine u vrijednosti većoj od 9.000,00 KM bez PDV-a.

Napomena! Realizacija sličnog ugovora iz prethodnog stava podrazumijeva realizaciju sljedećih usluga koji definišu karakter i kompleksnost takvog ugovora:

- Održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW."

Na postavljeno pitanje u vezi sa tenderskom dokumentacijom na Portalu javnih nabavki: „Da li su prihvatljivi ugovori koji se odnose na implementaciju ili održavanje sistema upravljanja ili sistema regulacije termo agregata snage veće od 10 MW?“, ugovorni organ odgovara:

„Sve i da želimo prihvatiti referencu za termo agregate u ovom trenutku to ne možemo, jer je tenderskom dokumentacijom propisano za hidro agregat snage veće od 10MW. Stoga je neprihvatljiva referenca koja se odnosi na održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije termo agregata“.

Uvidom u tehničku specifikaciju, ovaj organ je utvrdio da se održavanje sistema upravljanja na licu mjesta i daljinskog održavanja sistema upravljanja odnosi na održavanje sistema upravljanja

i sistema turbinske regulacije hidro agregata i pomoćnih agregata (0,4 kV postrojenja, preljevnih organa, drenažnih bunara).

S tim u vezi, ovaj organ ističe da je članom 50. Zakona o javnim nabavkama propisano da u postupku javne nabavke usluga ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;

Članom 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela TD i ponuda je propisano da ako ugovorni organ od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uslov:

a)u vezi sa predmetom nabavke, odnosno sa grupom predmeta nabavke, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog ugovora, odnosno istih ili sličnih ugovora, kao što je predmet nabavke, odnosno lota.

U kontekstu navedenog, ovaj organ ističe da ugovorni organ može zahtijevati dokaz o izvršenju istog ili sličnog ugovora kao što je predmet nabavke. Međutim u konkretnom slučaju ugovorni organ u Tenderskoj dokumentaciji navodi da traži dokaz o izvršenju sličnog ugovora koji podrazumijeva održavanje sistema upravljanja ili sistema turbinske regulacije za hidro agregate snage veće od 10 MW , a iz tehničke specifikacije nesporno proizilazi da je predmet nabavke održavanje sistema upravljanja i sistema turbinske regulacije hidro agregata i pomoćnih agregata, iz čega se zaključuje da je ugovorni organ pod pojmom „slično" tražio zapravo isti ugovor kao što je predmet nabavke. S tim u vezi, ovaj organ ističe da i sam ugovorni organ konstatuje da ne može prihvatiti referencu za termo agregat jer je tenderska dokumentacija propisana za hidro agregat, što upućuje na činjenicu da je ugovorni organ sam sebi kontradiktoran, jer u tenderskoj dokumentaciji navodi da traži uspješno iskustvo u realizaciji sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, a iz izjašnjenja na žalbu i odgovora na postavljeno pitanje proizilazi da je isključiv u zahtjevu da ponuđač ima uspješno iskustvo na održavanju sistema upravljanja za hidro agregate. Pri tome se napominje da ovaj organ ne spori ugovornom organu mogućnost da traži uspješno iskustvo u realizaciji istih ili sličnih ugovora, ali ako definiše pojam „sličnih ugovora", onda ugovorni organ mora definisati isti na način da su ti ugovorni slični predmetu nabavke, a ne može biti isključiv. Stoga ovaj organ smatra da ugovorni organ pojam slično nije definisao na način da prihvata uspješno iskustvo u realizaciji sličnih ugovora, zbog čega se navod žalitelja cijeni **osnovanim.**

U vezi sa navodom žalitelja kojim osporava tendersku dokumentaciju jer ista niti u jednom dijelu ne predviđa uslove za lica koja će biti angažirana na izvršenju predmetnih usluga, ovaj organ ističe da je članom 50. Zakona o javnim nabavkama propisano:

U postupku javne nabavke usluga ugovorni organ **može** zahtijevati jedan **ili** više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;

b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za pružanje konkretnih usluga;

c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;

d) izjavu pružaoca usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i o broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;

e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojima raspolaže pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvaliteta;

f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole usluga složenije vrste ili usluge koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat;

g) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom pružanja usluga.

Nadalje, članom 44. Zakona o javnim nabavkama je propisano:

(2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi **minimum** zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.

(3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni.

(4) Ugovorni organ od kandidata/ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su **neophodni** da bi se utvrdilo da li kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.

U kontekstu citiranih zakonskih odredbi, ovaj organ ističe da Zakon o javnim nabavkama ne propisuje obavezu ugovornim organima da zahtijevaju sve dokaze koje im zakon pruža u svrhu utvrđivanja kvalificiranosti ponuđača. Naime, zakon jasno propisuje da ugovorni organ može zahtijevati jedan **ili** više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti, a ugovorni organ u svakom konkretnom slučaju cijeni na osnovu kojih dokaza će utvrditi da li je ponuđač sposoban za izvršenje ugovora.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, da je ugovorni organ predmetnom tenderskom dokumentacijom odredio minimum zahtjeva za kvalifikaciju ponuđača u pogledu njihove tehničke i profesionalne sposobnosti, na način da je zahtijevao uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog ugovora čiji je karakter i kompleksnost sličan onom u vezi sa predmetnom nabavkom u prethodne tri godine, a da obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga ugovorni organ može ali i ne mora zahtijevati, ovaj organ konstatuje da je ugovorni organ postupio u skladu sa članom 50. ZJN i članom 44. stav (2) ZJN.

Dakle, ugovorni organ je cijenio da je kvalificiran za izvršenje predmetnih usluga onaj ponuđač koji ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog sličnog ugovora kao što je predmet nabavke, pa ako je ponuđač u prethodnom periodu od tri godine uspješno izvršio sličan ugovor kao što je predmet konkretne nabavke, nesporno je da je isti izvršen angažovanjem kompetentnih lica. Stoga kako je ugovorni organ tendersku dokumentaciju pripremio na način da je utvrdio **minimum** zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove tehničke i profesionalne sposobnosti, navod žalitelja se smatra **neosnovanim.**

U vezi sa navodom žalitelja kojim osporava zahtjev iz tačke 4.2. tenderske dokumentacije, navodeći da je isti u suprotnosti sa članom 62. Zakona o javnim nabavkama, ovaj organ je uvidom u tendersku dokumentaciju utvrdio da je istom propisano:

4.2. Odredbe koje se odnose na grupu ponuđača

U slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača u Obrascu za ponudu - Aneks 2 moraju se navesti podaci o svakom članu grupe ponuđača kao i jasno određenje člana grupe koji je ovlašteni predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora.

U slučaju da ponude dostavljaju grupe ponuđača, uz ponudu se mora dostaviti i original ili ovjerena kopija pravnog akta o udruživanju (ugovor o zajedničkom nastupu) kao i punomoć kojom se navedene lica ovlašćuju da predstavljaju grupu ponuđača u toku postupka nabavke (punomoć može također sadržavati i ovlaštenje za potpisivanje ugovora). Isti moraju biti potpisani i ovjereni od strane svih privrednih subjekata koji čine grupu ponuđača.

S tim u vezi, ovaj organ ističe da je članom 62. Zakona o javnim nabavkama propisano:
(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa kandidata/ponuđača, odnosno svaki član grupe.
(2) Ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora. Grupa kandidata/ponuđača dužna je dostaviti podatke koje ugovorni organ zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.
(3) Kandidat/ponuđač koji je samostalno podnio zahtjev za učešće, odnosno ponudu, ne može biti član grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke. Član grupe kandidata/ponuđača ne može biti član druge grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke.
(4) Grupa kandidata/ponuđača solidarno odgovara za sve obaveze.
Imajući u vidu da je Zakonom o javnim nabavkama propisano da ugovorni organ nakon izbora od grupe ponuđača može zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora, a s obzirom da ugovorni organ u konkretnom slučaju traži da se, u slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača, uz ponudu mora dostaviti pravni akt o udruživanju u grupu ponuđača radi sudjelovanja u postupku javne nabavke, ovaj organ konstatuje da je ugovorni organ navedeni zahtjev propisao u skladu sa članom 62. ZJN, te se navedeni uslov iz tačke 4.2. tenderske dokumentacije ne može dovoditi u vezu sa odredbom člana 62. stav (2) ZJN, kojom je propisano da ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora, odnosno traženi pravni akt o udruživanju u grupu ponuđača radi sudjelovanja u postupku javne nabavke ne predstavlja osnivanje novog pravnog lice, kao i da navedenom odredbom člana 62. stav (2) ZJN nije propisana obaveza ugovornog organa da isključivo nakon izbora zahtijeva pravni akt o udruživanju u grupu ponuđača. Na osnovu navedenog, ovaj organ utvrđuje da je žalbeni navod **neosnovan**.

Na osnovu svega navedenog, ovaj organ konstatuje da su navodi žalitelja iz predmetne žalbe djelimično osnovani, zbog čega se žalba usvaja i poništava pobijana tenderske dokumentacija.

Žalitelj predmetnom žalbom zahtijeva naknadu troškova za sastav žalbe po punomoćniku Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle u iznosu od 240,00 KM

S obzirom da ovaj organ usvaja predmetnu žalbu, u skladu sa članom 105. Zakona o upravnom postupku, usvaja se i zahtjev žalitelja za naknadu troškova sastava žalbe po advokatu u iznosu od 240,00 KM. Ovaj organ odlučio je o visini troškova, primjenjujući član 18. stav 2. Tarife o

nagradama i naknadi troškova za rad advokata u FBiH, koji propisuje nagradu za podneske kojima se pokreće upravni postupak u neprocjenjivim predmetima, u iznosu 240 KM, a što je u skladu sa stavom Suda BiH iznesenim u Presudi broj S1 3 U 023495 16 U od 16.3.2018. godine, a potvrđenim u Presudi apelacionog upravnog vijeća Suda BiH broj S1 3 U 023495 18 Uvp

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 500,00 KM izvršit će se posebnim aktom, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavkama i članom 4. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 86/14).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, shodno članu 104. i 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama, ovaj organ riješio je žalbu, kao u izreci ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Josip Dragić, dipl.iur.

Dostavljeno:

- Elcom d.o.o. Tuzla, po punomoćniku

  Miroljubu Radomiroviću, advokatu iz Tuzle

- JP EP BiH d.d. Sarajevo,

  Podružnica Hidroelektrane na Neretvi Jablanica

-evidencija

-a/a